

DE WERKING VAN DE NIEUWE VENNOOTSCHAPSWETGEVING

door Prof. Mr. C. A. Boukema

1 Inleiding

In januari 1971 heb ik in dit blad een overzicht gegeven van de nieuwe wetgeving op het gebied van het vennootschapsrecht.¹⁾ Inmiddels is het een en ander bekend geworden omtrent het effect dat de nieuwe wetten hebben. Hieronder volgt een overzicht.

2 Wet op de jaarrekening van ondernemingen (WJO)

De WJO (Stb. 1970, 414) is op 1 mei 1970 in werking getreden (Stb. 1970, 533) en bevat hoofdzakelijk voorschriften voor de inhoud van de jaarrekening. Een commissie van het NlvRA heeft een onderzoek ingesteld naar de wijze van verslaggeving van 129 ter beurze genoteerde ondernemingen eindigende ultimo 1971 of in 1971 (onderzoek Jaarverslagen 1971, NlvRA-geschriften, no. 12, Amsterdam 1974). Met name is onderzocht of daarbij werd voldaan aan de eisen van de WJO. Dit bleek in ten dele het geval. Bij 8 ondernemingen ontbrak een vennootschappelijke balans, bij 23 ontbrak een vennootschappelijke winst- en verliesrekening. Aangenomen moet worden dat voor dit laatste toepassing werd gegeven aan art. 30 WJO, waarin wordt bepaald dat een onderneming die een geconsolideerde jaarrekening in de toelichting opneemt, niet hoeft te voldoen aan de bepalingen welke de wet in hoofdstuk III aan de winst- en verliesrekening stelt, mits de geconsolideerde winst- en verliesrekening aan deze bepalingen voldoet.²⁾

Bij 6 ondernemingen waren in strijd met art. 4 WJO de overeenkomstige cijfers van het vorig boekjaar niet vermeld. In 35 gevallen was in strijd met art. 8 lid 1 WJO een verwijzing naar de statutaire bepaling omtrent de bestemming van de winst achterwege gelaten. Bij wijziging van de waarderingsgrondslagen is vrijwel steeds in strijd met art. 5 lid 3 WJO verzuimd de invloed daarvan op het resultaat te vermelden.

Ook op andere punten was door een, soms aanzienlijk aantal, ondernemingen niet of niet geheel aan de voorschriften van de wet voldaan. Dit resultaat van het onderzoek naar de jaarrekening van 129 vooraanstaande NV's doet het ergste vermoeden omtrent de wijze waarop de WJO is nageleefd door de talloze kleinere BV's, wier jaarrekening zonder accountantscontrole wordt vastgesteld.

3 De wet tot herziening van het enquêterecht

Deze wet (Stb. 1970, 411) is op 1 januari 1971 van kracht geworden (Stb. 1970, 532). Het enquêterecht (de bevoegdheid om aan de rechter te verzoeken

¹⁾ MAB jaargang 45, no. 1, blz. 4-22.

²⁾ vgl. over dit punt Slagter, TVVS 1972, no. 5, blz. 124-126 alsmede TVVS 1972, blz. 207-210 en 1974, blz. 145-150.

ken een onderzoek in te stellen naar het beleid en de gang van zaken in de vennootschap) was in het WvK zeer gebrekkig geregeld en vond in de praktijk vrijwel geen toepassing. De nieuwe regeling beoogde hierin verandering te brengen. De regeling werd van toepassing op alle NV's, BV's en coöperatieve verenigingen. Het enquêterecht werd toegekend niet alleen aan aandeelhouders, maar ook aan organisaties van werknemers. Aan de rechter, i.c. de Ondernemingskamer van het Hof te Amsterdam werd de bevoegdheid gegeven om, als uit het onderzoek wanbeleid blijkt, een aantal in de wet genoemde voorzieningen te treffen.

De nieuwe regeling mag zonder meer een verbetering worden genoemd. Regelmatig zijn verzoeken tot het houden van een enquête ingediend en toegewezen. Tot nog toe zijn vier verzoeken openbaar gemaakt, waarvan twee zijn toegewezen. In één geval was het resultaat van het onderzoek voor de Ondernemingskamer aanleiding om voorzieningen te treffen. Aanvankelijk tijdelijke voorzieningen: een directeur werd geschorst en tijdelijk werd een kommissaris benoemd (Hof Amsterdam, 26 april 1972, NJ 73, 6).

Toen deze geen soelaas boden werd tot ontbinding van de vennootschap overgegaan (Hof Amsterdam, 12 jan. 1974, NJ 74, 292).

Steeds waren het aandeelhouders die om een enquête verzochten. In drie van de vier gevallen betrof het vennootschappen met uitsluitend aandelen op naam. De oude regeling was op NV's wier statuten de uitgifte van toonderaandelen niet toelieten slechts van kracht als de statuten zulks uitdrukkelijk bepaalden. In twee gevallen vormde een 50/50 verdeling van de aandelen zonder een deugdelijke conflictenregeling de oorzaak van het feit dat de meningsverschillen niet intern tot een oplossing konden worden gebracht. Opgemerkt dient te worden dat hoewel de wet bepaalt dat het enquête-verzoek met de meeste spoed behandeld moet worden, de tijd welke verloopt tussen de indiening van het verzoek en de beslissing daarover, steeds langer wordt. Bedroeg deze periode aanvankelijk 2½ maand (Hof Amsterdam 26 april 1972 NJ 73, 6), later verliep een periode van 4½ maand (Hof Amsterdam 3 mei 1972 NJ 73, 7 en Hof Amsterdam 15 nov. 1973 NJ 74, 293) en zelfs van 9 maanden (Hof Amsterdam 27 maart 1974).

Werknemers-organisaties hebben nog geen gebruik gemaakt van het enquêterecht. Zoals blijkt uit het ontwerp-urgentieprogramma 1975 van NVV, NKV en CNV (SER-bulletin 26 juni 1974, no. 26, blz. 25) menen de vakcentrales dat de huidige regeling onoverkomelijke risico's in de aansprakelijkheids sfeer met zich meebrengt. Als nl. blijkt dat een verzoek tot het houden van een enquête niet op redelijke grond is gedaan, kan de Ondernemingskamer beslissen dat eventuele schade en kosten op de verzoeker worden verhaald (art. 53 a lid 3 en art. 53 e WvK). In de twee tot nog toe door de Ondernemingskamer afgewezen verzoeken is tevens beslist, dat het verzoek niet op onredelijke gronden is gedaan. De uitspraak van 3 mei 1973, waarin de Ondernemingskamer overwoog „dat verzoeker, die als president-kommissaris der vennootschap over alle inlichtingen omtrent het bedrijfsbeleid beschikte en die kennis kon nemen en ook heeft genomen van alle voormelde rapporten, voldoende van zijn bevoegdheden gebruik heeft gemaakt om in het zijns inziens onjuiste beleid van de directie verandering te brengen doch

desondanks kennelijk de verwachting had, dat een nader onderzoek door een door het Hof aan te wijzen persoon zou kunnen leiden tot een - door hem noodzakelijk geacht - ingrijpen van de Ondernemingskamer" en besliste „dat onder deze omstandigheden niet gezegd kan worden, dat zijn als aandeelhouder gedane verzoek niet op redelijke grond is gedaan", lijkt er op te wijzen dat het aansprakelijkheidsrisico niet zo groot is.

4 De Wet op de Ondernemingsraden (WOR)

De wet op de ondernemingsraden (Stb. 1971, 54), die op 1 april 1971 in werking is getreden (Stb. 1971, 132), verving de wet van 1950. Belangrijke punten uit de nieuwe wet zijn: de verplichting tot instelling van een ondernemingsraad is beperkt tot ondernemingen met 100 of meer werknemers. Aan de ondernemingsraad wordt behalve recht op informatie en adviesrechten m.b.t. belangrijke bedrijfsbeslissingen ook een medebeslissingsrecht t.a.v. bepaalde beslissingen van personeelsbeleid toegekend (art. 27 WOR). In tegenstelling tot de wet van 1950 kent de nieuwe wet bepalingen om de naleving van de instellingsplicht en de uitoefening van de bevoegdheden van de ondernemingsraad in rechte af te dwingen (art. 36 WOR). De ondernemingsraad dient een reglement vast te stellen waarin zijn werkwijze wordt geregeld; dit reglement behoeft de goedkeuring van de bedrijfskommissie van de SER (art. 14).

Uit een onderzoek ingesteld door de dienst van de Arbeidsinspectie van het ministerie van Sociale Zaken (SER-bulletin 1973, no. 5, blz. 4 en 5) bleek dat op 15 juli 1972 nog niet de helft van het aantal ondernemingen, die volgens de wet verplicht zijn een ondernemingsraad te hebben, inderdaad een ondernemingsraad had. Van de 3119 geënquêteerde ondernemingen (dit is ca. 80% van alle ondernemingen waarop de WOR van toepassing is) hadden 1499 met in totaal 725.000 werknemers medio 1972 een ondernemingsraad ingesteld; 1370 hiervan hanteren een reglement, waarvan 923 zijn goedgekeurd vóór de inwerkingtreding van de nieuwe wet en 228 na die datum. Voorts bleken 219 ondernemingen te werken met een niet goedgekeurd reglement, terwijl 129 ondernemingen met een ondernemingsraad geen reglement bleken te bezitten.

Bij de 1620 ondernemingen, die geen ondernemingsraad hadden ingesteld waren 460.000 werknemers in dienst; aan 7 ondernemingen bleek door de bedrijfskommissie een ontheffing te zijn verleend. In 712 ondernemingen was wel enigerlei overlegorgaan van het personeel; in 908 ondernemingen bleek een ondernemingsraad noch een ander overlegorgaan aanwezig. Bedrijfsgroepen waar een vrij groot gedeelte van de ondernemingen geen ondernemingsraad hebben zijn: bouwnijverheid, groot- en kleinhandel, banken en financiële instellingen, wegvervoer, medische diensten, maatschappelijke diensten en overige dienstverleningen. De minister van sociale zaken heeft deze resultaten weinig bemoedigend genoemd, maar heeft er tevens op gewezen, dat de bouwsector onder de oude wet was vrijgesteld van de verplichting tot instelling van een ondernemingsraad en voorts dat in de dienstensector onder de oude wet een grote achterstand bestond (Aanhangsel, Hand. 2e Kamer 1972-1973, no. 371, blz. 745).

De WOR zal op een aantal punten worden aangevuld; zo heeft in juni van dit jaar de 2e Kamer een wetsvoorstel aangenomen inzake vorming en scholing van ondernemingsraadsleden. De wet voorziet in een heffing bij het bedrijfsleven van 0,014% van de loonsom. Een door de SER op te richten instituut zal de geïnde gelden moeten beheren en de organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de vorming en scholing van ondernemingsraadsleden subsidiëren (Bijlagen Hand. 2e Kamer 1972/73, no. 12360). In voorbereiding is een aanvulling van de WOR, waardoor het mogelijk wordt om bij grote concerns tussen de centrale ondernemingsraad van het concern en de ondernemingsraden van de afzonderlijke ondernemingen groepsondernemingsraden in te stellen voor ondernemingen binnen een concern die tot eenzelfde „divisie” of „produktgroep” behoren (Ned. Stcrt. 13 sept. 1974, nr. 178). Tevens zal een wijzigingsvoorstel ingediend worden waardoor de ondernemingsraad in beroep kan gaan bij de Ondernemingskamer van het Hof te Amsterdam tegen kennelijk onredelijke besluiten van de ondernemer.

5 De wet tot wijziging van het WvK; voorzieningen met betrekking tot de structuur der naamloze en besloten vennootschap (Structuurwet)

De structuurwet (Stb. 1971, 289) is op 1 juli 1971 in werking getreden (Stb. 1971, 363) en is van toepassing op NV's en BV's met een eigen vermogen van meer dan 10 miljoen gulden, tenminste 100 arbeiders en een krachtens wettelijke verplichting ingestelde ondernemingsraad.

Bij structuurvennootschappen stelt de Raad van Commissarissen (RvC) de jaarrekening vast; dit orgaan benoemt ook het bestuur en heeft een goedkeuringsrecht m.b.t. de belangrijkste bestuursbesluiten (art. 52 c - art. 52 o WvK). De RvC wordt door coöptatie benoemd. Het bestuur, de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) en de ondernemingsraad (OR) hebben het recht aanbevelingen te doen, de AVA en de OR hebben een veto-recht. Indien de RvC zich met de uitoefening van het vetorecht niet kan verenigen, kan het college in beroep gaan bij de SER. Eind 1973 dreigde een konflikt omtrent de vraag of de OR zich kan verzetten tegen de benoeming van een lid van de Raad van Bestuur van AKZO-NV als kommissaris bij (dochter) AKZO-Nederland-BV (TVVS 1974, no. 1). Tot een procedure is het niet gekomen doordat tenslotte een door de OR aanbevolen kandidaat is benoemd. Bij de SER zijn tot 1 augustus 1974 nog geen zaken ex art. 52 h aanhangig gemaakt.

De AVA kan haar bevoegdheden m.b.t. de benoeming van kommissarissen overdragen aan een aandeelhouderskommissie. Slechts bij enkele vennootschappen is tot de instelling van zo'n commissie overgegaan (bijv. ABN, Amrobank, VMF), de meeste structuurvennootschappen hebben een afwachende houding aangenomen. Teneinde de vorming en taakvervulling van aandeelhouderskommissies te bevorderen is een Stichting „De Aandeelhouderskommissie” opgericht (zie hierover Noordewier TVVS 1973, no. 4, blz. 109 e.v.).

De wet scheidt de mogelijkheid om de structuurwet geheel of gedeeltelijk vrijwillig van toepassing te verklaren (art. 52 g). Daar getracht werd om met

behulp van dit artikel een vennootschappelijk regiem in het leven te roepen waarbij de RvC wel de belangrijkste bestuursbevoegdheden worden toegewezen, maar de benoemingsprocedure van de structuurwet niet wordt overgenomen, is dit artikel enigszins aangepast (Bijlagen Hand. 2e Kamer 1971/72, no. 11823). Vrijwillige toepassing geschiedt meestal in gevallen waarbij niet de vennootschap zelf, maar een of meer dochtermaatschappijen tot toepassing verplicht zijn. Doordat de moedermaatschappij vrijwillig de regeling toepast, vervalt het structuurregiem voor de dochtervennootschappen. Deze oplossing heeft het voordeel dat ook de werknemers van de dochtermaatschappijen, indien deze in een OR vertegenwoordigd zijn, direkt of indirekt (via een centrale ondernemingsraad) invloed krijgen op de samenstelling van de RvC van de moeder (Bijlagen Hand. 2e Kamer 1973-1974, 11823, Nr. 5, blz. 2).

Niet alleen dochtervennootschappen in concerns waarvan de moeder onder het regiem van de structuurwet valt, zijn vrijgesteld van het regiem van de structuurwet, maar ook beheers- of financieringsmaatschappijen van concerns waarvan de werknemers in meerderheid buiten Nederland werkzaam zijn, zijn volledig vrijgesteld (art. 52 c lid 3). Nederlandse vennootschappen, die deel uitmaken van concerns, waarvan de meerderheid der werknemers buiten Nederland werkt, zijn gedeeltelijk van het structuurregiem vrijgesteld. Vallen die vennootschappen onder de toepassingsvoorwaarden, dan blijft de benoeming en ontslag van de directie alsmede de vaststelling van de jaarrekening in handen van de AVA, i.c. de moedermaatschappij (art. 52 e). Op vragen van leden van de 2e Kamer heeft de Minister van Justitie meegedeeld, dat geen overzicht gegeven kan worden van de vennootschappen, die geheel zijn vrijgesteld van de structuurregeling, omdat deze vennootschappen als zodanig niet zijn geregistreerd. Wel wordt een overzicht gegeven van de vennootschappen, waarop art. 52 e van toepassing is. Op 1 mei 1974 omvatte deze categorie 95 vennootschappen Bijl. Hand. 2e Kamer 1973-1974, no. 12925, Nr. 1).

Vennootschappen die aan de voorwaarden voor toepassing van de structuurwet voldoen dienden hiervan vóór 1 januari 1972 opgave te doen bij het handelsregister (art. 52 c lid 1 WvK), de regeling is dan van toepassing als gedurende 3 jaar opgave is gedaan. Op vennootschappen, die ten tijde van de inwerkingtreding van de wet reeds een jaar aan de voorwaarden voor toepassing voldeden, is de regeling van toepassing nadat ze 2 jaar opgave hebben gedaan, derhalve op 1 juli 1973. Volgens een onderzoek van Prof. van Haren blijkt van de ongeveer 600 vennootschappen waarop het regiem van de structuurwet van toepassing is, nog niet de helft voldaan te hebben aan de verplichting om hiervan opgave te doen bij het handelsregister (SER-bulletin 24 april 1974, no. 17, blz. 6). Volgens het departement hadden op 1 mei 1974 slechts 282 vennootschappen hun statuten aan de wet aangepast en waren nog 19 aanvragen in behandeling (Bijlagen Hand. 2e Kamer 1973/74, no. 11823, Nr. 5 blz. 2). Een aantal malen is door het departement tijdelijk resp. gedeeltelijk ontheffing verleend van het regiem van de structuurwet (de NV, jaargang 51, nr. 7, okt. '73, blz. 112; VNU, jaargang 52, nr. 1, blz. 9; Bouwfonds Nederl. Gemeenten, nr. 6, blz. 105; Nederlandse Spoorwegen).

6 Aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de eerste EEG-richtlijn vennootschapsrecht

De eerste EEG-richtlijn tot harmonisatie van het vennootschapsrecht in de lidstaten is aanleiding geweest tot de invoering van een aantal wetten: de wet tot aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de eerste EEG-richtlijn (Stb. 1971, 285) op 21 juni 1971 in werking getreden (Stb. 1971, 363), de wet tot regeling van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (Stb. 71, 286) en de aanpassingswet besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (Stb. 71, 287) beiden in werking getreden op 29 juni 1971 (Stb. 71, 363). Voorts een ontwerp van wet tot afschaffing van de commanditaire vennootschap op aandelen (Bijlagen Hand. 2e Kamer 1972, No. 12.055).

De belangrijkste wet is de wet tot regeling van de besloten vennootschap, waarbij de BV in ons rechtsstelsel werd ingevoerd en tevens voorschriften werden gegeven voor de controle en de publikatie van de jaarrekening van NV's en BV's.

6.1 De invoering van de BV

In de 1e richtlijn werd de naamloze vennootschap in de diverse lidstaten (AG, SA, NV etc.) de verplichting opgelegd tot publikatie van de jaarrekening. De vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (GmbH in Duitsland, Sarl in Frankrijk) werd voorlopig van publikatie vrijgesteld. Daar het Nederlands recht zo'n vennootschapsvorm niet kende, was in de richtlijn de NV die aan bepaalde voorwaarden voldeed eveneens van publikatie vrijgesteld. De belangrijkste voorwaarde was wel, dat deze NV geen aandelen of certificaten van aandelen aan toonder in omloop heeft en dat voor overdracht van de aandelen goedkeuring van de vennootschap nodig is.

De Nederlandse wetgever heeft dit punt enigszins anders uitgewerkt, namelijk door een nieuwe vennootschapsvorm in te voeren, de BV. De voorwaarden welke de richtlijn stelt voor vrijstelling van de publikatieplicht zijn min of meer in de wettelijke regeling van de BV terug te vinden. Bestaande NV's kunnen zich in een BV omzetten (art. 57 f WvK) teneinde zich te onttrekken aan de voor NV's geldende publikatieverplichting (zie hierna 6.2).

De introductie van de BV-vorm heeft voor de praktijk ingrijpende gevolgen gehad. In de jaren voor 1971 werden jaarlijks 3 à 4000 NV's opgericht, terwijl jaarlijks ongeveer 400 werden geliquideerd (Statistisch Zakboek 1973, blz. 110). In dat jaar waren er in Nederland naar schatting ca. 50.000 NV's. Na de invoering van de wet vond een drastische wijziging plaats: ca. 44.000 NV's werden in een BV omgezet (Aanhangsel Hand. 2e Kamer, 1972-1973, no. 317). Het aantal nieuw opgerichte NV's daalde van 2647 in 1971 tot 58 in 1972, terwijl in 1971 2695 BV's werden opgericht, in 1972 niet minder dan 8895 BV's (TVVS 1973, blz. 319) en in 1973 zelfs 12.485 (Begroting Justitie 1974/75, blz. 21). Naar schatting waren er per 1 januari 1974 in Nederland 68.000 BV's.

Dit groot aantal BV's is niet alleen het gevolg van het grote aantal omzettingen van NV's in BV's maar kan ook worden toegeschreven aan het feit dat

vele zelfstandige beroepsbeoefenaren en ondernemers hun werkzaamheden in BV-vorm zijn gaan uitoefenen. De sociale en fiscale positie van zelfstandigen is van dien aard dat hij werken als „werknemer“-directeur van een één-mans BV prefereert (TVVS 1973, no. 10, blz. 283). Tot voor kort was het mogelijke fiscale voordeel en de mogelijkheid om reserves op te bouwen het criterium waarnaar omzetting van een eenmanszaak in een rechtspersoonlijkheid bezittende vennootschap werd beoordeeld, welk criterium de omzetting bij kleinere winsten onaantrekkelijk maakte. Nu is de waarde der sociale voorzieningen zo groot geworden, dat over een eventueel fiscaal nadeel wordt heengestapt en ook kleinere ondernemers op grote schaal tot omzetting van hun ondernemingen in BV's overgaan. Ook de dreiging van een komende inkomenspublikatie schijnt de vlucht naar de BV-vorm te hebben bevorderd (Schrijner en Hellema, jaarvergadering Broederschap der Notarissen, 20 sept. 1973).

6.2 Nieuwe voorschriften m.b.t. controle en publikatie van de jaarrekening van de NV en de BV

Sedert 29 december 1972 (Stb. 71, 287 jo art. VII wet besloten vennootschap) geldt het nieuwe artikel 42 c, waarbij elke NV verplicht wordt binnen 8 dagen na de vaststelling van de jaarrekening, deze met de accountantsverklaring te deponeren bij het handelsregister. Iedere NV is verplicht een accountant te benoemen; een vennootschap die tot een concern behoort en overigens aan bepaalde voorwaarden voldoet is van deze verplichting vrijgesteld (art. 42 a). Elke op 29 dec. 1972 bestaande NV moest, tenzij voor 15 dec. 1972 een verzoek tot verkrijging van een verklaring van geen bezwaar op de omzetting was ingediend en de omzetting vóór 1 april 1973 is voltooid, haar jaarrekeningen publiceren, te beginnen met die over het boekjaar waarin 11 september 1970 viel.

De BV heeft in principe geen plicht tot publikatie van haar jaarrekening en de accountantsverklaring, tenzij de vennootschap het bank- of verzekeringsbedrijf uitoefent of (certificaten van) obligaties aan toonder in omloop heeft. De BV waarvan de som der activa op de balans f 8 miljoen of meer bedraagt en tevens zelf of via een dochteronderneming 100 of meer arbeiders in dienst heeft, is verplicht tot publikatie van haar balans en de toelichting, alsmede van het daarop betrekking hebbende deel van de accountantsverklaring. Deze verplichting geldt niet, mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan, voor concern-BV's (nieuw art. 57 u, v en w WvK).

Uit een door het departement van Justitie op 9 nov. 1973 gepubliceerd overzicht blijkt, dat veel ondernemingen nog niet hebben voldaan aan de verplichting tot deponering van de jaarstukken (Aanhangsel Hand. 2e Kamer 1972/73, nrs. 317 en 318 en 1973/74, nr. 376, alsmede Verslag Hand. 2e Kamer 1972/73, blz. 390. Vgl. ook Slagter, TVVS 1973, no. 12, blz. 343 e.v.). De economische controledienst heeft opdracht gekregen de controle op de naleving ter hand te nemen, maar van werknemerszijde wordt op verdergaande maatregelen aangedrongen (De Vakbeweging 15 augustus 1974).

Het voorbeeld van de omzetting van de NV Algemene Confectiehandel

C & A Brenninkmeijer in de commanditaire vennootschap C & A Nederland heeft volgens de kommissie Vennootschapsrecht geen navolging gevonden. Speciale wettelijke maatregelen om ontvluchtingen als deze tegen te gaan werden niet nodig geacht (De rechtsvorm van de grote onderneming, Staatsuitgeverij 1974).

7 Conclusie

Met uitzondering van de wet herziening enquêterecht is het effect van de nieuwe ondernemingswetgeving niet overeenkomstig de verwachtingen. De WJO, de WOR, de structuurwet en de voorschriften voor de publikatie van de jaarrekening worden vooralsnog slecht nageleefd. De stormachtige toepassing van de Wet op de besloten vennootschap is voor een groot deel eveneens veroorzaakt door de wens om aan de werking van de nieuwe voorschriften te ontkomen.